

एकइति अंतर्गामित्वरूपमवकल्याणमित्यर्थः प्रवणत्तन्निश्रद्धेशात् ॥ ८ ॥ भवाभौवैर्धर्मोक्षी भावाभावाविति पाठे सत्यादृतौ तावेवाभिजानन्तयोरपि मध्ये श्रेयोमोक्षं गुरुत्वेन जानन् नपिन करोमि श्रवणा
यभ्यासेन संपादयामि परासु अधर्म्यासु निमित्तभूतासु कुर्वन्कर्मणि मियुक्तः शास्त्रा ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ पर्यायैः कालक्रमेणैः सुखदुःखैः द्वेषादुःखस्य कर्तृत्वाभिमानएवदुःखमित्यर्थः ॥ १३ ॥
आपदः कायपुरुषान्नोपनमंति नानुसरंति अपितु सर्वानिव परावरज्ञाः सदसद्वस्तुविदः न संभ्रमंति न बिभ्यति ॥ १४ ॥ नाभिपद्येते न सज्जते अतिकच्छ्रव्यसनेषु दुर्निवार्येषु दुःखेषु ॥ १५ ॥ १६ ॥ प्रणुदन्द्

एकः शास्त्रानद्वितीयोस्ति शास्त्रागर्भशयानं पुरुषं शास्त्रिशास्त्रा ॥ तेनानुयुक्तः प्रवणादिबोदकं यथानियुक्तोऽस्मितथावहामि ॥ ८ ॥ भवाभौवैर्धर्मोक्षी भावाभावाविति पाठे सत्यादृतौ तावेवाभिजानन्तयोरपि मध्ये श्रेयोमोक्षं गुरुत्वेन जानन् नपिन करोमि श्रवणा
रीयो ज्ञानाच्छ्रेयो न तु तद्वैकरोमि ॥ आशासु धर्म्यासु परासु कुर्वन्कर्मणि मियुक्तः शास्त्रा ॥ ९ ॥ यथायथास्य प्राप्तव्यं प्राप्तोत्येव तथा तथा ॥ भवितव्यं य
थायच्च भवत्येव तथा तथा ॥ १० ॥ यत्र यत्रैव संयुक्तो धान्नागर्भे पुनः पुनः ॥ तत्र तत्रैव सति न यत्र स्वयमिच्छति ॥ ११ ॥ भावो यो यमनुप्राप्तो भवितव्यमिदं
मम ॥ इति यस्य सदा भावो न स मुल्ये कदाचन ॥ १२ ॥ पर्यायैर्हन्यमानानामभियोक्तान विद्यते ॥ दुःखमेतत्तु यद्वैष्ठाकर्ता हि मिति मन्यते ॥ १३ ॥ ऋषीं श्रेयदेवां
श्च महामुरांश्च त्रैविद्यवृद्धांश्च वने मनींश्च ॥ कान्नापदो नोपनमंति लोके परावरज्ञास्तु न संभ्रमंति ॥ १४ ॥ न पंडितः कुञ्जतिनाभिपद्येते न चापि संसीदति न प्र
हस्यति ॥ न चार्थं कच्छ्रव्यसनेषु शोचते स्थितः प्रकृत्या हि मवानिवाचलः ॥ १५ ॥ यमर्थसिद्धिः परमानमो ह्येतत्तैव काले व्यसनं न मोहयेत् ॥ सुखं च दुःखं
च तथैव मध्यमं निषेवते यः सधुरंधरो नरः ॥ १६ ॥ यांयामवस्थां पुरुषो धिगच्छेत्तस्यां रमेतापरितप्यमानः ॥ एवं प्रवृद्धं प्रणुदन्मनोजं सतापमायासकरं शरीरा
त् ॥ १७ ॥ न तत्सदः सत्यरिपत्सभा च सा प्राप्य यां न कुरुते सदा भयं ॥ धर्मतत्त्वमवगात्थ बुद्धिमान्यो भ्युपैतिसधुरंधरः पुमान् ॥ १८ ॥ प्राज्ञस्य कर्माणि दुरन्व
यानि न वै प्राज्ञो मुल्यति मोहकाले ॥ स्थानाद्व्युत्तश्चैन्नमुमोहचोत्तमस्तावत्कच्छ्रामापदं प्राप्य वृद्धः ॥ १९ ॥

रीकुर्वन् ॥ १७ ॥ विवेकदीर्घमहाह नतदिति श्रीतस्मात्तलीकिकम्यायाभ्यायविवेचकाजनसमाजाः सदः पर्यत्सभास्याः भयं धर्मविक्षुब्धजं धुरंधरः सभ्यश्रेष्ठः धर्मतत्त्वमपि दुरवगाहं किमुत ब्रह्मतत्त्वमिति भावः
॥ १८ ॥ दुरन्वयानि दुर्ज्ञेयोदकाणि नमुमोहगौतम इति पाठे अहल्याजारास्यदं ब्रह्मत्रपाजनार्थमर्धोदाटनं गौतमस्य च दारापहारे विधेयवर्णनं स्थानादहल्यायाः शत्रुत्वेन शिलारूपत्वात् गार्हस्थ्ये व्युत्तः न त्वत्स
दशो ह्यवजितचित्तोस्ति किनु गौतमवजितचित्तोस्मीति भावः ॥ १९ ॥